

Ochrana přírody / Nature Conservation – 2008

- 1) - Úvod: vymezení předmětu, osnova přednášky, literatura
Introduction: subject definition, course outline, literature
- Vývoj ovlivňování přírody člověkem: od lokálního měřítka po globální
The development of human influence on nature: from the local to the global scale
- Historie ochrany přírody / History of nature conservation (22. 2.)

- 2) - Biologická diversita, její hodnota a míra ohrožení;
Biological diversity, its value and level of threat (29. 2.)

- 3) - Ohrožení druhů přímým pronásledováním člověkem (lov, sběr)
Threat to species by direct chase by man (hunting, collecting) (7. 3.)

- 4) - Ohrožení populací, společenstev a ekosystémů introdukcí predátorů, resp.
konkurentů; invazní druhy
Threat to populations, communities and ecosystems by the introduction of
predators or competitors; invasive species (14. 3.)

- 5) - Narušení, destrukce, fragmentace a zmenšování biotopů;
Disturbance, destruction, fragmentation and shrinking of habitats
- Propojování biotopů – ÚSES v ČR;
connecting habitats – the Czech Territorial System of Ecological Stability
- Ostrovní ekologie; r- a K-strategie, sukcese; teorie mozaikového cyklu;
Island ecology; r- and K-strategies; succession; mozaik cycle theory (21. 3.?)
- 6) Nástroje a metody zjišťování stavu a sledování vývoje populací
a společenstev vč. posouzení z hlediska ochrany přírody (inventarizace,
monitoring, mapování, červené seznamy)
Tools and methods of assessing and monitoring the development of populations
and communities incl. evaluation from the conservation point of view (inventories,
monitoring, mapping, red data books) (28. 3.)
- 7) Územní ochrana: Kategorie chráněných území v ČR, mezinárodní kategorie,
biosférické rezervace; příklady konkrétních chráněných území; ekologická
obnova (restoration ecology)
Habitat protection: categories of protected areas in the Czech Republic,
international categories, biosphere reserves; examples of existing reserves;
restoration ecology (4. 4.)

- 8) Územní ochrana: Plán péče jako nástroj managementu chráněných území;
Habitat protection: The management plan as a management tool for protected areas
Ochrana rostlin / Conservation of Plants (Jiří DANIHELKA) (11. 4.)
- 9) Druhov^á ochrana: minimální životaschopná populace; meta-populace;
základy populační ekologie (a genetiky);
minimální dynamické území; analýza životaschopnosti populace
Species protection: Minimum viable population; meta-populations; basics
of population ecology (genetics); minimum dynamic area; population viability analysis (18.
25. 4. vypadá
- 10) Ochrana druhů in situ / ex situ: záchranné chovy, reintrodukce;
příklady reintrodukovaných druhů
Species protection in situ / ex situ: breeding in captivity, reintroduction;
examples of reintroduced species (2. 5.)
- 11) Udržitelné využívání divokých populací / Sustainable culling of wild populations (9. 5.)
- 12) Přehled české legislativy k ochraně přírody a krajiny (členění, obsah),
Overview of Czech legislation in the field of conservation (structure, content)
Státní správa ČR v ochraně prostředí; legislativa EU a mezinárodní
programy ochrany přírody (EU, Rada Evropy, OSN)
Czech national administration in the field of nature conservation; EU legislation
and international conservation programmes (EU, Council of Europe, UNO) (16. 5.)
(23. 5.)

Ochrana přírody – literatura (literature – in Czech):

Richard B. PRIMACK, Pavel KINDLMANN a Jana JERSÁKOVÁ:
Biologické principy ochrany přírody, Portál, Praha, 2001. ISBN 80-7178-552-0

David STORCH a Stanislav MIHULKA:
Úvod do současné ekologie, Portál, Praha, 2000. ISBN 80-7178-462-1

Igor MÍCHAL: ***Ekologická stabilita***,
Veronica a Min. životního prostředí ČR, 1992.

Edward O. WILSON: ***Rozmanitost života***,
Nakladatelství Lidové noviny, Praha, 1995, ISBN 80-7106-113-1

Michael BEGON, John L. HARPER a Colin R. TOWNSEND:
Ekologie - jedinci, populace a společenstva,
Vydavatelství univerzity Palackého, Olomouc, 1997. ISBN 80-7067-695-7

Josef NOVÁK, Vít RŮŽIČKA, Radka SLATKOVSKÁ, Darina VYSTRČILOVÁ:
Skaut je ochráncem přírody... Příručka pro vůdce skautských oddílů,
Junák - Tiskové a distribuční centrum, 1999. ISBN 80-86109-28-3

Jaromír STREJČEK, Jarmila KUBÍKOVÁ a Jiří KRÍŽ:
Chráníme naši přírodu, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 1982.

Ochrana přírody - literatura / odkazy (literature / links)

Časopisy:

- ***Ochrana přírody*** - časopis státní ochrany přírody, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
- ***Veronica*** - časopis ochránců přírody, Regionální sdružení ČSOP Brno

Internet:

www.env.cz – MŽP ČR (Czech Environmental Ministry)

www.nature.cz – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (Czech Agency for the Protection of Nature and Landscape)

<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/home.htm> – EU

<http://csop.ecn.cz> - Český svaz ochránců přírody (Czech Union of Conservationists)

www.panda.org – World Wide Fund for Nature

Vymezení ochrany přírody

Definition of Nature Conservation

- Ochrana přírody jako idea a činnost / Conservation as an idea and activity
- Vymezení pojmu příroda / What is nature?
  - Jsou člověk a jeho výtvořiny součástí přírody?
Is man and his creations part of nature?
  - Je kulturní krajina součástí přírody?
Is the cultural landscape part of nature?
  - Je rozdíl mezi biosférou a přírodou?
Is there a difference between the biosphere and nature?
- Rozdíl oproti ochraně životního prostředí
Difference between nature conservation and environmental protection
  - Etická rovina ochrany přírody - právo na existenci
Ethical level of conservation – the right to exist
  - Odklon od antropocentrismu / Away from anthropocentrism

- Živá a neživá příroda / Living and inanimated (abiotic) nature
  - Ochrana biodiversity (rozmanitosti **živé** přírody)
Conservation of biodiversity (diversity of living nature)
  - Ochrana krajiny (příroda?)
Conservation of the landscape (nature?)
  - Ochrana geomorfologických prvků, geologických jevů a nalezišť (vč. paleontologických), atd.
Conservation of geomorphological structures, geological phenomena and collecting localities (incl. paleontological ones), etc.

Co to je příroda?

What is nature?

Přírodu kterého období chceme chránit?

The “nature” of what historic period do we want to protect?

Netknutá příroda / **Pristine habitats** versus kulturní krajina / **cultural landscape**

Pralesy, rašeliniště, bažiny, nespoutané toky / **Virgin forests, mires, swamps, unregulated rivers**

versus

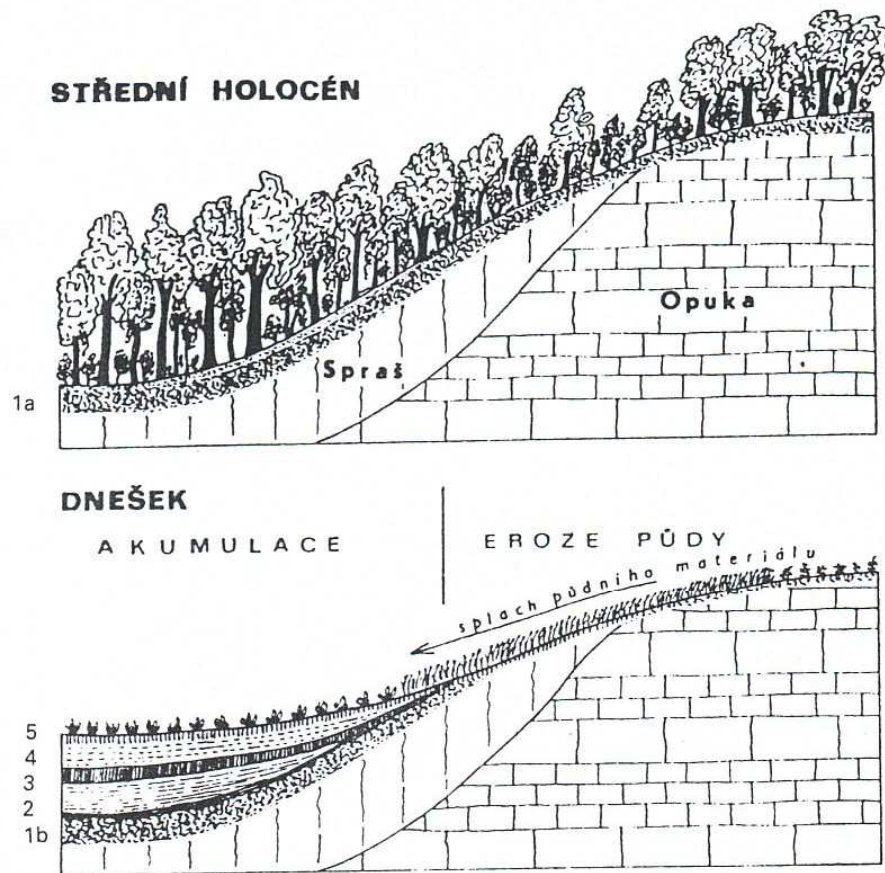
louky, pastviny, vřesoviště, suché trávníky ... / **meadows, pastures, heathlands, xerothermic grasslands...**

... jako svědectví historických způsobů hospodaření v krajině, zdroj biodiversity
...as a testimony of historic ways of land use, source of biodiversity

Přehled vývoje přírody a lidské kultury ve střední Evropě v průběhu polednové doby (holocénu) podle Ložka (1984, cit. Kudrna a kol. 1988).

ABSOLUTNÍ STÁŘÍ	Běžné dělení	Nově navržené dělení	VÝVOJ BIOCENÓZ (Vegetační zóny střední Evropy)	Lidské kultury	OBDOBÍ
1000	SUBATLANTIK	SUBRECENT	VZNIK SOUČASNÉ KULTURNÍ KRAJINY STŘEDOVĚKÉ ODLESNĚNÍ	SLOVANÉ STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ	MLADŠÍ
0		SUBATLANTIK	HLAVNÍ ROZMACH BUKOJEDLOVÝCH LESŮ	ŘÍM LATĚN HALŠTAT	
-1000	SUBBOREÁL	SUBBOREÁL	INTENSIVNÍ ODLESNĚNÍ — PASTVA	DOBA BRONZOVÁ	STŘEDNÍ
-2000		EPIATLANTIK	POSTUPNÉ ŠÍŘENÍ BUKU, JEDLE A POZDĚJI HABRU NA ÚKOR SMÍŠENÝCH DOUBRAV VZNIK KULTURNÍ KRAJINY	DOBA BRONZOVÁ	
-3000	ATLANTIK	ATLANTIK	HLAVNÍ ROZMACH SMÍŠENÝCH DOUBRAV NA HORÁCH SMRČINY	NEOLIT POČÁTEK PŘEVÁŘENÍ PŘÍRODY ČLOVĚKEM	STŘEDNÍ
-4000		ATLANTIK	POČÁTEK BUKU, JEDLE	NEOLIT	
-5000	BOREÁL	BOREÁL	HLAVNÍ ROZMACH SMÍŠENÝCH DOUBRAV NA HORÁCH SMRČINY	MEZOLIT	STARŠÍ
-6000		BOREÁL	NÁSTUP SMÍŠENÝCH DOUBRAV ŠÍŘENÍ SMRČKY	MEZOLIT	
-7000	PREBOREÁL	PREBOREÁL	SVĚTLÉ TAJGY BOROVICE, BRÍZA ZALESNĚNÍ	MEZOLIT	STARŠÍ
-8000	MLADÝ DRYAS	MLADÝ DRYAS	ŘÍDKÁ TAJGA CHLADNÁ STEP	MEZOLIT	
-9000	ALLERÖD	ALLERÖD	ZALESNĚNÍ OJEDINĚLE NÁROČNÉ DŘEVINY	MEZOLIT	STARŠÍ
-10000	STARÝ DRYAS	STARÝ DRYAS	PŘEVLÁDÁ CHLADNÁ STEP	MEZOLIT	
				PALEOLIT MAGDALENIEN	STARŠÍ
				PALEOLIT MAGDALENIEN	
				PLEISTOCÉN	STARŠÍ
				POZDNÍ GLACIÁL	

- 1a – de-limed illimerised brown earth under a mixed oak forest in the middle Holocene
- 1b – rest of heavy soil with a secondary humus-rich horizon, covered by younger sediments
- 2 – older, thicker, humus-rich, less calcium-rich sediments
- 3 – secondary carbonate chernozem
- 4 – younger, weakly humic and more calcium-rich sediments
- 5 – secondary initial chernozem on sediments, gradually changing to shallow pararendzina on marly silicite (cz: opuka)

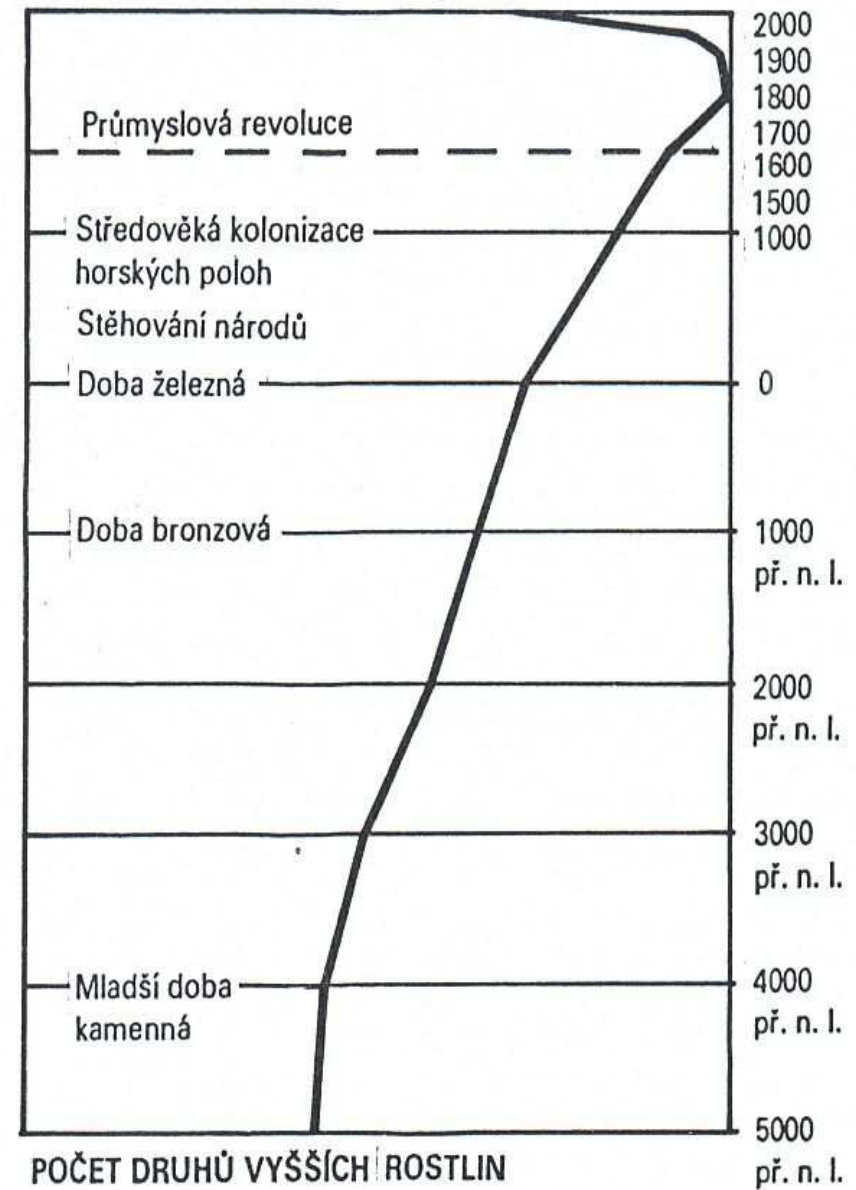
Obr. 12 Příklad vývoje ekotopů pod vlivem antropogenní eroze ve středním a mladém holocénu podle Ložka (1977):

- 1a – odvápněná ilimerizovaná hnědozem pod smíšenou doubravou ve středním holocénu
- 1b – zbytek téže půdy s druhotně vytvořeným humózním horizontem, překrytý mladšími splachy
- 2 – starší silnější humózní, méně vápnité splachy
- 3 – druhotná karbonátová černoziem
- 4 – mladší slabě humózní a silněji vápnité splachy
- 5 – druhotná iniciální černoziem na splacích, přecházející na opukovém substrátu do mělké pararendziny

An example of habitat development due to anthropogenic erosion in the middle and late Holocene (Ložek, 1977)

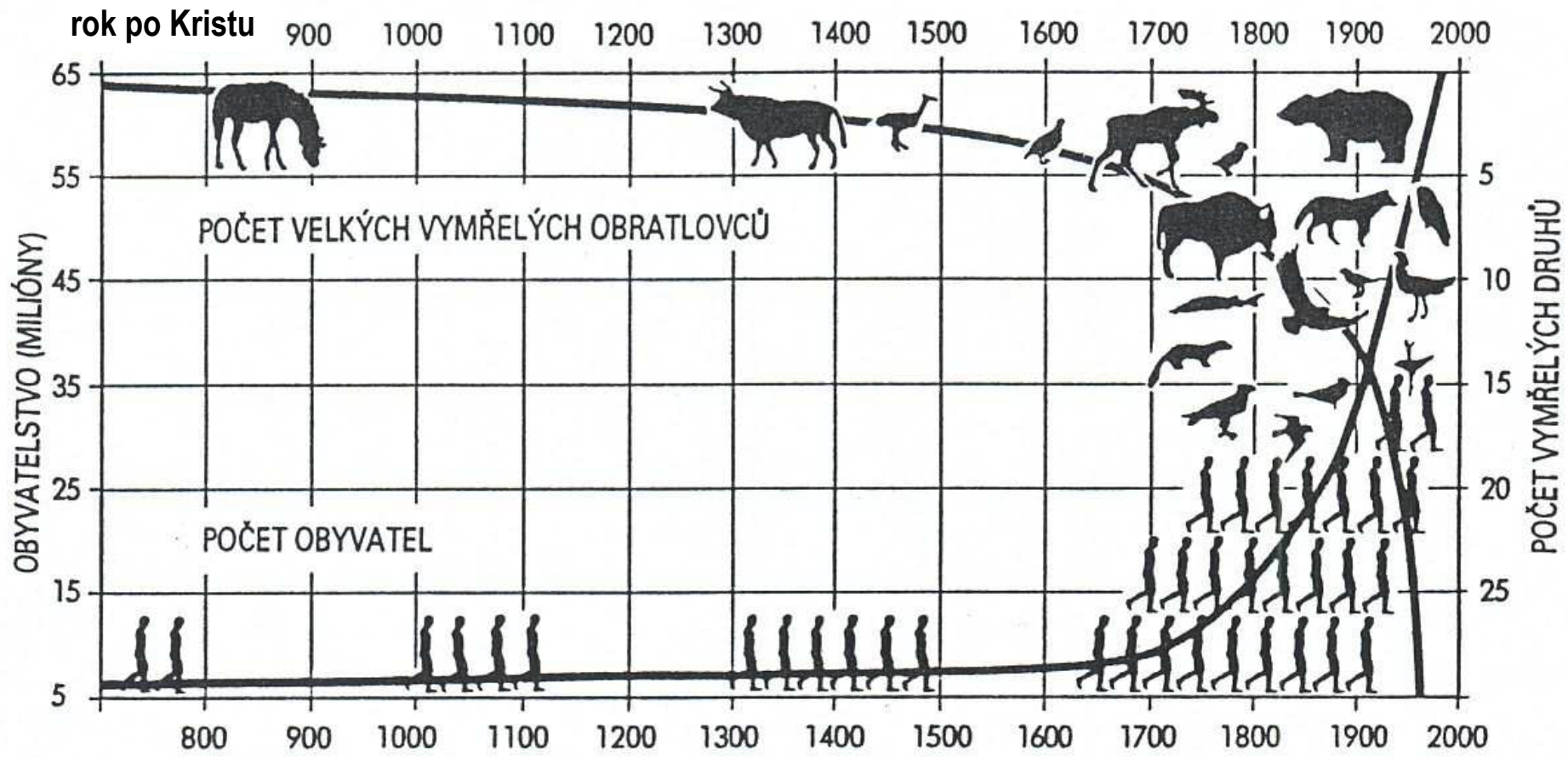
Schéma vývoje druhového bohatství vyšších rostlin ve střední Evropě.

The development of vascular plant species richness in Central Europe

Pozor: Posledních 500 let je na svislé ose převýšeno!

Vymírání velkých obratlovců ve srovnání s růstem lidské populace ve střední Evropě (na příkladu území bývalého západního Německa) od roku 700 n. l.
 The extinction of large vertebrates compared to the human population growth in Central Europe (territory of the former West Germany) from A. D. 700.

Přímá kauzální závislost?! / Direct causal dependence?!

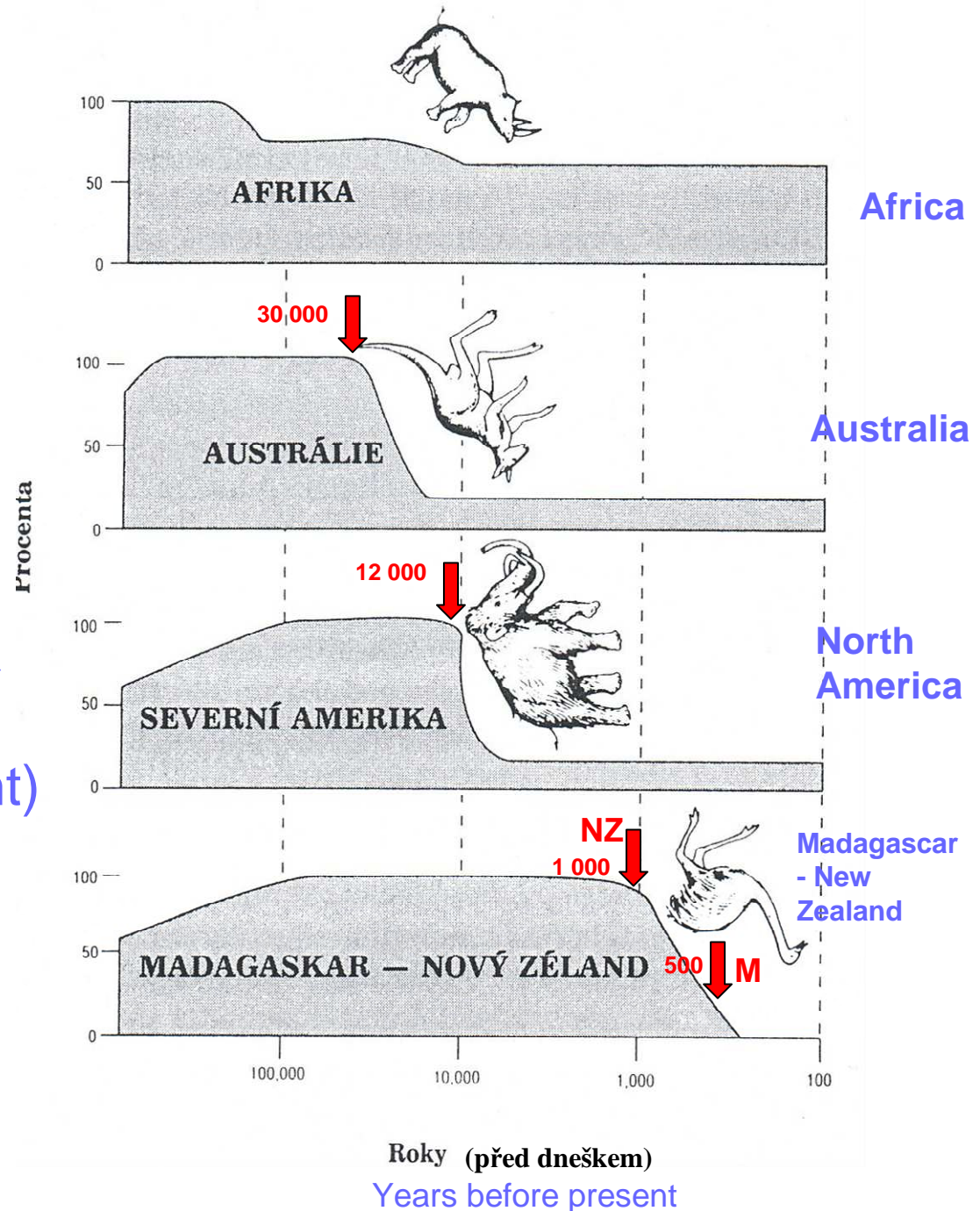

Vymírání druhů
megafauny (velcí
savci a ptáci - nelétaví)

- jedná se o vyhubení po
příchodu člověka?

Extinction of megafauna
(large mammals and
birds – incapable of flight)

-due to extermination
after the arrival of man?

Co je „biologie ochrany přírody“? (1)

What is Conservation Biology? (1)

- Conservation biology

biologie ochrany přírody = ochranářská biologie

- Multidisciplinární obor / Multidisciplinary field

- populační biologie (genetika, ekologie) / population biology (genetics, ecology)
- biogeografie / biogeography
- biologie lovné zvěře, myslivost / Game Management
- rybářství / Fishing
- lesnictví / Forestry
- a další... / and others ...

Co je „biologie ochrany přírody“? (2)

What is Conservation Biology? (2)

- „Vznik“ oboru kolem r. 1980 / Emerged around 1980
  - 1st International Conference on Conservation Biology
    - 1978, San Diego, USA (M.E. SOULÉ)
  - Society of Conservation Biology - 1985, USA
  - časopis / journal Conservation Biology - 1987, USA
  - rychlý rozvoj oboru v USA a dalších zemích (hlavně anglického jazykového okruhu), přijetí do studijních plánů velkého počtu severoamerických universit
    - Fast development of the subject in the USA and other (mainly English-speaking) countries, adopted into the curricula of many North American universities
  - průnik do Evropy (výzkum na vysokých školách; překlad učebnic, např. 1995 – Německo, 2001 - Česko)
    - Penetration into Europe (university research; translation of textbooks, e.g. 1995 – Germany, 2001 – Czechia)

Co je „biologie ochrany přírody“? (3)

What is Conservation Biology? (3)

- Cíle / Objectives

- porozumět vlivu člověka na živou přírodu (druhy, společenstva, ekosystémy)

- To understand the effect of man on species, communities and ecosystems (live “nature”)

- vyvinout praktické přístupy a postupy k ochraně a obnově biodiversity (populací, společenstev, ...)

- To develop practical approaches and procedures to protect and restore biodiversity (populations, communities, ...)

- Metody / Methods

- aplikace a kombinace poznatků z různých relevantních oborů

- Application and combination of knowledge gained in various relevant fields of research and human activity

- výzkum přímo zaměřený na řešení konkrétních otázek

- Research directly focused on resolving concrete questions

Historie ochrany přírody (1)

History of Conservation (1)

- **4 vývojová období / 4 rozměry**

- / 4 phases of development / 4 dimensions**

- Činnost jednotlivců (šlechticů, mecenášů, vzdělavců)

- Efforts of individuals (noblemen, benefactors, scholars)**

- Činnost dobrovolných (občanských) spolků

- Efforts of voluntary (civic) clubs and societies**

- Činnost státu - státní ochrana přírody

- Efforts of the state – governmental conservation**

- Mezinárodní spolupráce (mezi státy, institucemi, nevládními organizacemi; vznik mezinárodních institucí a organizací)

- International cooperation (between countries, institutions, NGO's; foundation of international institutions and organisations)**

Historie ochrany přírody (2)

History of Conservation (2)

- Činnost jednotlivců (šlechticů, mecenášů, vzdělavců)
Efforts of individuals (noblemen, benefactors, scholars)
  - ochrana přírodních výtvorů, území, druhů
protection of natural formations, areas, species
  - ochrana statická (vyloučení zásahů)
static protection (exclusion of interference)
  - např. pralesní rezervace v již. Čechách
for instance virgin forest reserves in South Bohemia
- Činnost dobrovolných (občanských) spolků
Efforts of voluntary (civic) clubs and societies
  - rozšíření zájmu existujících spolků na ochranu přírody
(přírodovědné, vlastivědné, turistické, alpinistické spolky)
extension of interest of existing societies into conservation
(naturalists, homeland clubs, hiking and mountaineering clubs)
  - propagace myšlenky na veřejnosti
promotion of ideas in the public
  - získávání prostředků na vykupování ohrožených území apod.
fund raising for the acquisition of threatened areas etc.

Historie ochrany přírody (3)

History of Conservation (3)

- Činnost státu - státní ochrana přírody
Efforts of the state – governmental conservation
  - uzákonění ochrany přírody / conservation legislation
  - vyhlášení státem chráněných území / founding of protected areas
  - ustavení státních institucí k ochraně přírody / establishing national institutions entrusted with conservation
- Mezinárodní spolupráce / International Cooperation
  - mezinárodní dohody (úmluvy, konvence atd.) / international agreements (treaties, conventions, etc.)
  - mezinárodní instituce ochrany přírody / international institutions
  - mezinárodní konference s tematikou ochrany přírody / international conferences on conservation
  - spolky s mezinárodní působností (nevládní organizace) / societies with international activities (non-governmental organisations)

"Prehistorie" ochrany přírody (a životního prostředí) v datech (1)

4. stol. před n.l. Platón propaguje **obnovu lesů** na pahorcích v Attice (Řecko)

3. stol. před n.l. Zákonná ustanovení na **ochranu zvířat** (říše krále Ašoky, Indie)

1087 Vilém I. Dobyvatel prohlašuje New Forest za loveckou oboru (Anglie)

12. stol. Vyhlásování **ochranných lesů** (Švýcarsko)

1309 Nařízení o **ochraně norimberského lesa** císaře Jindřicha (Heinrich) VII (Německo)

1324 Rheingauer Landrecht - **ochrana drobného ptactva** v Porýní (Německo)

1335 Zákon města Curych na **ochranu drobného ptactva** (Švýcarsko)

1344-5 Nařízení o snížení stavů skotu a koz z důvodů **ochrany lesa** (Dubrovnická republika)

1355 Pokus Karla IV. o prosazení zákoníku Majestas Carolina obsahujícího přísná opatření na ochranu královských lesů (**České země**)

1411 - **Zákaz kácení stromů** na určitých místech (Dubrovnická republika)

- Usnesení městské rady Kolína n. Rýnem **o ochraně živočichů** (Německo)

- Nařízení krále Zikmunda **o ochraně kežmarských lesů** v Tatrách (Uhry: Slovensko)

"Prehistorie" ochrany přírody (a životního prostředí) v datech (2)

- 1423 Nařízení krále Zikmunda o ochraně lesů a tisu a částečné ochraně zvěře, zejména lovné
- 1436 Dekrét krále Zikmunda o ochraně lovné zvěře v královských lesích
- 1449 Mimořádný bratislavský sněm omezuje právo lovu z důvodu ochrany vzácného ptactva (Uhry)
- 1450, 1468, 1475 Nařízení Benátské republiky o ochraně lesů v Istrii (Itálie - Chorvatsko)
- 1480 V Norimberku vychází spis H. Foltze o léčivých teplých vodách, v němž je doporučena ochrana pramenů a jejich okolí (Německo)
- 1488 Starosta Curychu Waldmann neúspěšně prosazuje zákon zakazující kácení mladých stromů a odlesňování (Švýcarsko)
- 1504 Král Vladislav II. zakazuje zákonem lov a chytání ptactva sedláky (České země)
- 1514 Verböczyho zákoník "Tripartitium" pojednává také o ochraně lesů před poškozováním pastýři apod. (Uhry)
- 1542 Zákaz lovu a nařízení o ochraně kamzíků v kantonu Glarus (Švýcarsko)

"Prehistorie" ochrany přírody a životního prostředí v datech (3)

- 1565 Příkaz krále Maximiliána uherským důlním městům o vydání lesního řádu zabezpečujícího ochranu lesů a jejich živočichů (Rakousko-Uhersko)
- 1569 **Zákaz odstřelu veškeré zvěře** v kantonu Glarus pod trestem vězení a pokutou 50 zlatých (Švýcarsko)
- 1576 Nařízení o ochraně lesa města Haagu (Nizozemí)
- 1595, 1597 Nařízení krále Zikmunda III. o ochraně zubrů resp. zvěře Bělověžského pralesa (Polsko)

Teufelsmauer

Davoský)

- 1852 Ochrana geologického
- 1853 První přírodní rezervace (Francie)
- 1858 Zřízená rezervace Bouř (Čechy)

ího prostředí v datech (1)

de la nature" (Alexander v. Humboldt,

území s horkými prameny (Arkansas, USA)

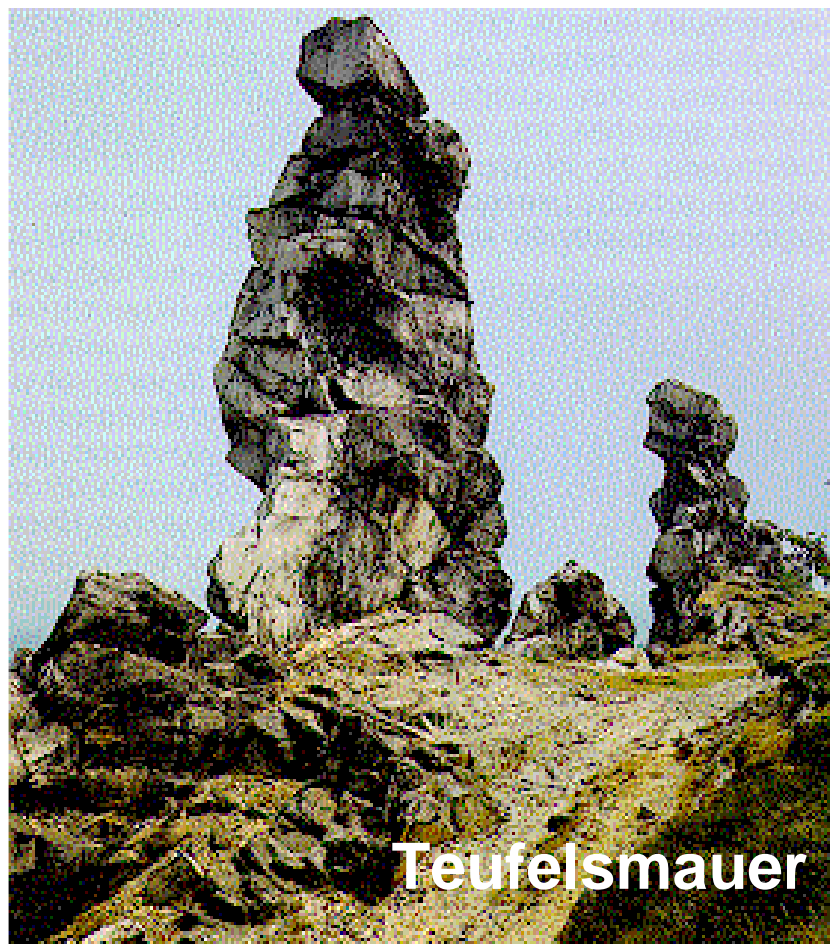
usku

u: Žofínský prales a Hojná voda (hrabě

Žofínský prales

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (1)

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (2)

- 1859 Knížka F. Douchy "Ochrana stromů" (České země)
- 1864 Počátek ochrany sekvojí v Kalifornii (USA)
- 1870 - Zemský zákon na ochranu ptactva (Čechy)
- První přírodní rezervace ve Švýcarsku: Greaux-du-Van (Jurský klub)
- 1872 **Zřízení prvního národní park na světě: Yellowstone National Park (USA)**
- 1875 V Německu založen svaz pro ochranu ptactva (Vogelwelt)
- 1876 V Mexiku zřízen pouštní národní park
- 1876 Kongresu USA byl předložen první návrh na zřízení národního parku
- 1879 Ustanovení o ochranných lesích v ul. (Slovensko)
- 1883 Uherský lesní zákon na ochranu lovnosti
- 1885 Zřízen první národní park v Kanadě:
- 1886 Zřízení dalších dvou národních parků

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (2)

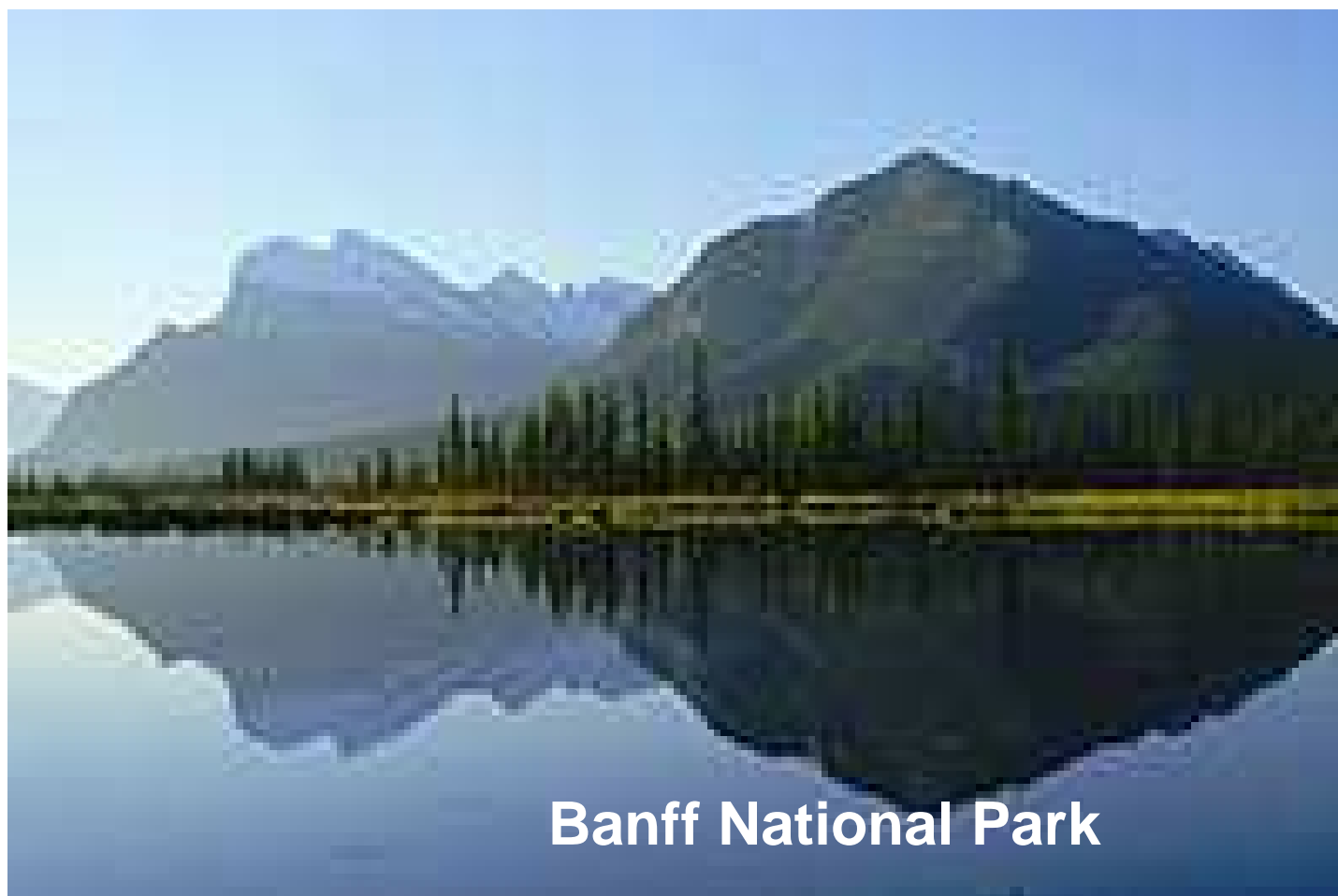
Yellowstone National Park

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (2)

- 1859 Knížka F. Douchy "Ochrana stromů" (České země)
- 1864 Počátek ochrany sekvojí v Kalifornii (USA)
- 1870 - Zemský zákon na ochranu ptactva (Čechy)
- První přírodní rezervace ve Švýcarsku: Greaux-du-Van (Jurský klub)
- 1872 Zřízení prvního národní parku
- 1875 V Německu založen svaz pro ochranu ptactva (Der Vogelwelt)
- 1876 V Mexiku zřízen pouštní národní park
- 1876 Kongresu USA byl předložen návrh na zřízení národního parku
- 1879 Ustanovení o ochranných lesích (Slovensko)
- 1883 Uherský lesní zákon na ochranu lesů
- 1885 Zřízen první národní park v Kanadě: Banff Nat. Park
- 1886 Zřízení dalších dvou národních parků v Kanadě

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (2)

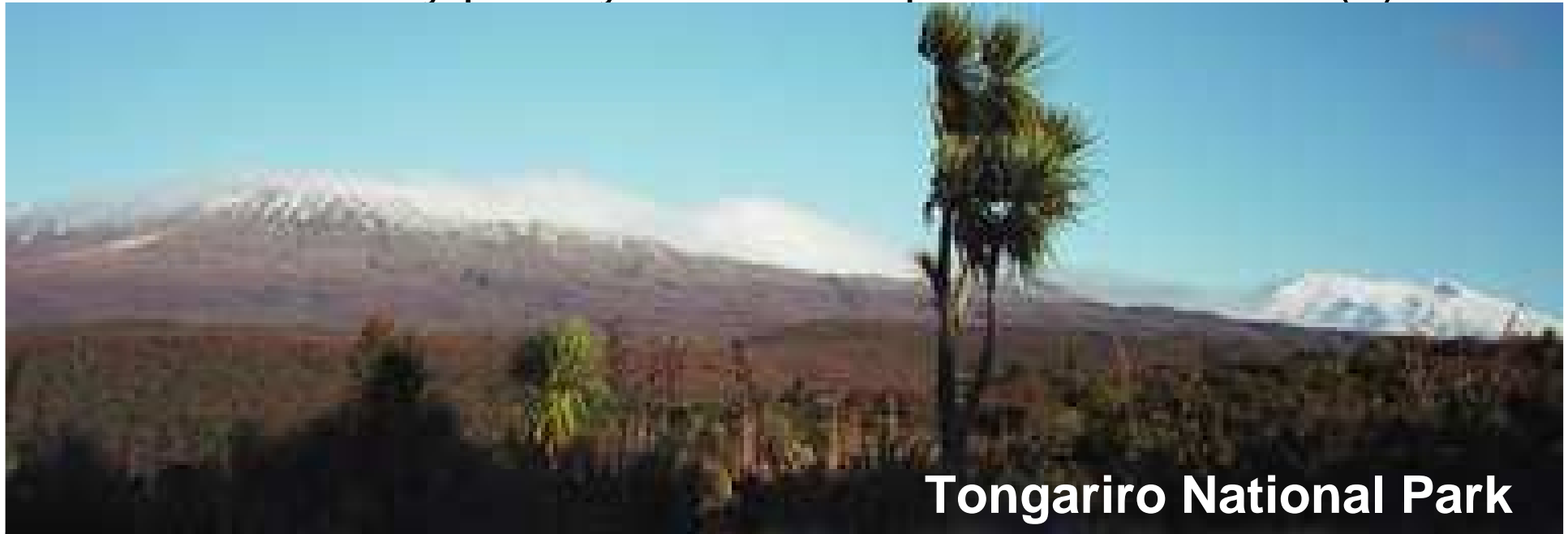

Banff National Park

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (2)

- 1887 V Německu vydán **říšský zákon na ochranu ptactva**
- 1889 Ve Velké Británii založena Královská **společnost pro ochranu ptactva** (Royal Soc. for the Protection of Birds)
- 1890 Zřízení národních parků v pohoří Sierra Nevada: Yosemite, Sequoia, General Grant National Park (Kalifornie, USA)
- 1891 - Zřízení národ. parku Belair v Austrálii
- V USA přijat zákon o lesních rezervacích a dvě zřízeny (ve státech Wyoming a Colorado)
- 1894 (1887?) Zřízení národ. parku Tongariro na Novém Zélandu
- 1895 - Mezinárodní konference o **ochraně ptactva** v Paříži
- Založení "The National Trust for Places of Historic Interest and Natural Beauty" ve Velké Británii
- **Ochrana "Panské skály", "Vrkoče" a "Pekla" v severních Čechách (zajištěna "Exkursionsclubem")**
- Zřízena **první rezervace v Africe**: Sabie Game Reserve (pozdější Krüger National Park, Jižní Afrika)
- W. Wetekamp, poslanec pruské sněmovny požaduje organizovanou státní péči o ochranu přírody

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (2)

Tongariro National Park

Belair National Park

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (2)

- 1887 V Německu vydán **říšský zákon na ochranu ptactva**
- 1889 Ve Velké Británii založena Královská **společnost pro ochranu ptactva** (Royal Soc. for the Protection of Birds)
- 1890 Zřízení národních parků v pohoří Sierra Nevada: Yosemite, Sequoia, General Grant National Park (Kalifornie, USA)
- 1891 - Zřízení národ. parku Belair v Austrálii
- V USA přijat zákon o lesních rezervacích a dvě zřízeny (ve státech Wyoming a Colorado)
- 1894 (1887?) Zřízení národ. parku Torangiro na Novém Zélandu
- 1895 - Mezinárodní konference o **ochraně ptactva** v Paříži
- Založení "The National Trust for Places of Historic Interest and Natural Beauty" ve Velké Británii
- **Ochrana "Panské skály", "Vrkoče" a "Pekla" v severních Čechách (zajištěna "Exkursionsclubem")**
- Zřízena **první rezervace v Africe**: Sabie Game Reserve (pozdější Krüger National Park, Jižní Afrika)
- W. Wetekamp, poslanec pruské sněmovny požaduje organizovanou státní péči o ochranu přírody

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (2)

Panská skála

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (3)

- 1899 V Německu založen **svaz pro ochranu ptactva** "Bund für Vogelschutz" (později DBV, dnes Naturschutzbund)
- 1900 V USA vydán **zákon na ochranu ptactva a savců**
- 1901 - **Návrh poslance G. Nowaka ve vídeňské poslanecké sněmovně na vydání zákona o péči o přírodní památky**
- Ve Francii založen spolek pro ochranu krajiny "Société pour la Protection des Paysages"
- 1904 - **V Praze založen "Svaz spolků pro okrašlování a ochranu domoviny"**
- **Zřízeno první chráněné území v Krkonoších ("Gehänge" v Labském dole - hrabě Harrach)**
- **Vydáno první nařízení na ochranu krkonošské květeny**
- **První vydání pamětního spisu "Naturdenkmäler" (teorie a návrh organizace ochrany přírody v Prusku) H. Conwentzem**
- V Německu založen svaz pro ochranu domoviny "Bund Heimatschutz"
- 1905 V Nizozemsku založen spolek pro ochranu přírody "Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland"
- 1906 **V Prusku založena "Staatliche Stelle für Naturdenkmalpflege" - státní orgán pro ochranu přírody**

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (4)

- 1908, 1911 V českém zemském sněmu předložen návrh osnovy zákona na ochranu přírodních a krajinných památek (poslanec Jeřábek)
- 1909 - Na Moravě vydán zákon o ochraně zemědělsky užitečného ptactva
- Založen "Schweizerischer Bund für Naturschutz"
- Zákon na ochranu přírody ve Švédsku
- 1910 V Dánsku založen ochranářský spolek "Danmarks Naturfredningsforening"
- 1912 Ve Velké Británii založena "Society for the Promotion of Nature Reserves"
- 1913 Mezinárod. konference o ochraně přírody v Bernu (CH)
- 1914 Zřízen první (?) národní park v Evropě: Švýcarský národní park
- 1916 V USA zřízen "National Park Service" - odborná správa národních parků
- 1918 V Československu úředně organizovaná památková péče a ochrana přírody v rámci Ministerstva školství a národní osvěty
- 1922 - R. Maximovič se stává referentem pro ochranu přírody v památkové péči (Min. školství a národní osvěty, ČSR)
- J. V. Stejskal předložil návrh zákona na ochranu přírodních památek v ČSR
- Zřízen národ. park Gran Paradiso v Itálii
- 1926 Zřízení Krügerova národního parku v Jižní Africe

Historie ochrany přírody a životního prostředí v datech (4)

Historie mezinárodní ochrany přírody v datech (1)

- 1901 mezinárodní konvence o ochraně užitečného ptactva
- 1913 (?) založena "Poradní komise pro mezinárodní ochranu přírody" (Paul Sarasini, Basilej, CH)
- 1913 mezinárodní konference o ochraně přírody (Bern, CH)
- 1923 mezinárodní konference o ochraně přírody (Paříž, F)
- 1930 založen "Americký výbor pro mezinárodní ochranu divoké přírody" (USA)
- 1931 mezinárodní konference o ochraně přírody (Paříž, F)
- 1935 založen "Mezinárodní úřad pro ochranu přírody", sídlo: Basilej (CH)
- 1946 mezinárodní konference o ochraně přírody (Basilej, CH)
- 1947 mezinárodní konference o ochraně přírody (Brunnen, CH)
- 1948 mezinárodní konference o ochraně přírody (Fontainebleau u Paříže, F):
založena "**Mezinárodní unie pro ochranu přírody**" (UIPN / IUPN) při UNESCO,
sídlo: Gland, CH.

Historie mezinárodní ochrany přírody v datech (2)

- 1955 mezinárodní konference o ochraně přírody (Edinburgh, GB):
název IUPN změněn na UICN / IUCN
- Union internationale pour la Conservation de la Nature et de ses Resources
- International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources
("Mezinárodní unie pro ochranu přírody a přírodních zdrojů")
- Dnes: "The World Conservation Union – IUCN"**
- 1961 Manifest z Morges:
založen "**Světový fond pro ochranu divokých zvířat**" (World Wildlife Fund),
sídlo: Morges, CH - od r. 1979 Gland, CH.
- 1986 Přejmenování World Wildlife Fund na "**World Wide Fund for Nature**" (WWF)
– **Světový fond na ochranu přírody** (v USA a Kanadě dále pod starým názvem)